

Nro. 46.

**A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indált Bétsből, Pénteken Jónius 7-ik napján, 1791-ik
esztendőben.

Magyar Ország.

Posonyból Junius 4-ik napján. Eö Csász. Kir. Fő Hertzsege, kedves Nádor Ispányunk böl- dogtalan városunknak szerentsétlenségéről tudó- sítatván, Bécsből haza felé vett útjából Május 30-ik napján hozzánk jött, és Adjutánsa Oberster *Bekers* tarsaságában a' tűz helyét meg szemlé- te, 's annak gyászos volta szemeiből sok könny- teppeket fatsart ki, kiváltképen a' várnak el pusztult épületjein nagyon megilletődött.

A' Budai kerületnek eddig volt All - Provin- ciális Commisariusát, Titt. Szentiváni *Szentivá- nyi László* Urat azon kerületnek fő Provinciális Commissariusává tenni méltoztatván kegyelmes- sen uralkodó Felséges Fejedelmünk, a' múlt Má-

jus 21-ik napján esküdött fel a' Kir. helytartó Tanáts előtt. — A' Temesi kerületnek Provinciális Commissariusát Titt. Kir. Tauátsos *Tormásy Antal* urat, tulajdon kérésére, 40 esztendőig ditsiretessen viselt hivataljára való tekintetből nyugodalomra botsítani, különös ditsirő decretummal megbetsülni, 's helyébe Vice-Provinciális Commissarius *Kovács Leopold* urat Provinciális Commissariusússá tenni méltoztatott Fels. Urunk.

Tekintetes Nógrád Vármegyének építő széke, nagy méltoságu Korompai Gróf *Brunszvik József* Tarnok mester Úr Eő Excellentiája előülésce alatt a' múlt Májusnak 14-ik napján tartatván, az előbbi tisztviselő urak tsak nem mindnyájan meg hagyattak, eddig ditsiretessen, és köz megelégedéssel viselt hivataljaikban. Első All-Ispány *Szentiványi János*, Cs. Kir. Kamaras és Kir. Tanátsos, hasonlóképen, második All Ispány *Szédeni Ambrozy Lajos* Kir. Kamarás Urak megmaradtak — Fő Jegyzökké egyenlő rangal tétettek *Losontzy György Pál* és Borfői *Bori Miklós* Urak — Fő Adószedők *Dubravitzky Péter* és *Gyurcsányi József* Urak megmaradtak — Hasonlóképen *Bibithi Horváth Gedeon*, *Kálnói Ethre Antal* és *Sipeki Balás István* fő Szolgabirák Urak is, negyedik fő Szolgabirónak *Szandai Sréter László* úr választatott — Nagy Réti *Darvas Antal* Ur a' fő Biztosságban megmaradt — Számvevőnek *Verboi Sándor*, Fő Fiscalisnak *Pláchy János*, All Fiscalnak *Voxit Horváth Károly* — első All-Jegyzőnek *Rutkay György*, másodiknak *Szentiványi Anselm* urak választattak — All-Szolgabirákká *Voxit Horváth Antal*, *Ebeczky József*, *Bori János László*, *Zmeskál Gábor*, *Marsovszky János*,

Benitzky Antal, Jeszenitzky Sándor, és Csemnitsky József Urak tétetődtek — *All-Adószedökké: Majerszky János, Szigyártó Sámuel, Béesky Dániel, és Pongrácz Bóldizsár* Urak. — Rendszerént való Eskütekké *László Dienes, Szalay Sándor, Patzalay Jakab, Laszky Gábor, Látzai György, Korodini János, Trajtler István, és Czetzé Ferentz* Urak — Rendszerént való Biztosokká *Péry László, Lauró István, Péteroczy Bóldizsár, és Mesterházi Antal* Urak. — *Várnagyá Somosköi István* Ur választatott.

Olasz Ország.

A' Nápolyi Monitore egy olly dologról emlékezik, mellyhez hasonlót e' világ historiájában nem találunk. Néhány napokkal, úgymond, ennekelőtte, a' mi bábaorvosunk egy olly gyermekszülésben kínlódó asszonyhoz hivatott, a' kinn a' közönséges bába asszonyok segíteni nem tudtak. — Oda lett menetele után egy fertály órával a' szülés fájdalmai elővéven az asszonyt, egy óra elforgása alatt 13 élő gyermeket szült e' világra, kiknek hata férfi, hete pedig leány gyermek volt, de ki kisebb, ki nagyobb, és e' világra lett jöveletek után, néhány szempillantatok múltván, mind a' 13 meghólt. Mivel ez a' dolog példa nélkül való, sokan kételkednek annak igasságáról; de azt mondja a' Nápolyi Monitore arra, hogyha szinte rendkívül való példa legyen is, mindazáltal nem következik, hogy meg nem történhetett. — Az a' bába orvos, kinek ezeket a' kis emberkéket e' világra hozni szerentséje volt, mind a' 13-at spiritusba téven, azokat le irni, 's a' tudós világgal közleni szándékozik.

Annak az adosságnak ki fizetésére, mellyel a' Római Status tartozik, a' Római és Trasimenei Osz-
tályokban fekvő néhány nemzeti jóságok fognak
eladatni. — Romában már is sok készülétek tété-
tődnek az oda menendő Frantzia Császárnak és
Császárnénak méltóképen leendő elfogadásokra.
— Az az öröm, mellyet ennek a' kívánatos tör-
ténetnek tsupa reménysége is gerjesztett a' Római
lakosokban, le írhatatlan. Azt írják, hogy a'
Quirinalis palotába fognak Eő Csász. Kir. Fel-
ségek beszálni. Azok a' deputatusok, a' kik Eő
Csász. Kir. Felségeknak és a' Római Királynak
tisztelotekre Párisba küldettek, bizonyosabb tu-
dósítást fognak e' tárgyról hazájokba vissza vinni.

Néhány napok alatt 15 Olasz Országi Pü-
spökök és Érsekek utaztak Majlandon keresztül
Párisba az ott tartatandó nemzeti zsinatra. —
Velentzéből is deputatusok küldettek a' Római Ki-
rály születésénn való szives kívanságoknak Eő
Cs. Kir. Felségék előtt való kinyilatkoztatására.
Spanyol Ország.

A' 28-ik Aprilisi Madritti hivatal szerént va-
ló újság levelek így szólnak: Eő Kir. Felsége
tegnap, dél után 3 órakor utazott innen el. Szám-
talan ember gyüllött az útzákra, 's minden felől
illy jó kívánás zengedeztette a' levegőt: *Ellyenn,
Ellyen a' Király!* A' polgári Előjárók a' *Corregi-
dórral*, az az, a' polgármesterrel egyútt a' város
kapujához menvén, Eő Felségét ott várták be,
's által adtak a' Királynak a' város kultsait. El
indulása előtt minden Madritban lévő polgári és
katona főbb rangú Előjárók Eő Kir. Fels. eleibe
audientziára botsáttatván, velek nyájassan be-
szélgetni, 's őket avval biztatni méltóztatott,

hogy nem sokára vissza fog hiv jobbágyihoz térni, a' melly kegyelmes igiret minden jelenvölt személyeket nagy örömmel töltött bé.

A' Frantzia Monitörnek 21-ik Májusi darabjában, a' Spanyol és Portugallia Országokban táborozó Frantzia hadi seregekről fontos tudósítások adattak ki. — Az Eszlingi herczeg Marsal *Massena* Fuentes d'Onnoroban való hadi szállásáról a' múlt Május 7-ik napján, a' Neufchateli herczegnek, mint a' Frantzia Armádiák fő gondviselőjének ezeket írta. Május 2-ik napján, *úgymond*, viradtakor, a' kormányom alatt lévő osztály seregeket ki indítván az Agueda folyóvizen a' Rodrigói hidon által küldöttem, a' 2-ik osztály seregnek Marialva, a' 8-iknak és 9-iknek a' lovas tartalék sereggel Espeja felé kellett menni, melly szép rendel végbe is ment. Mingyárt akkor vissza verettek az ellenségnek külső vigyazaton állott népei, és azok a' készülétek, melyeket a' Marialvai defiléknak, az az, szorosutaknak védelmezésekre tett vala, az Azava vizen való által menetel által héjábavalókká tétettek, előjáró seregei 14. lovas eskadronok és néhány ezer emberből álló gyalog sereg és ágyúk által Gallegoson túl üzettek. —

Az ellenség meg kemlölésére kiküldött embereim azt a' hírt hozták, hogy az ellenség 40, vagy 50 ezer főből álló hadi néppel az Onnoroi patakon túl lévő tetőkönn szép hadi rendbe állott, mellynek bal szárnya a' la Conception nevezetű hozzá nem férhető erősséghez, a' jobb szárnya Nava de Avelhez támaszkodott. Mindazáltal az ellenségnek ez az erős fekvése is veszedelmes volt magára nézve, mivel előtte a'

Coai kösziklák fekütek, és csak erőtlen egyessége lehetett a' Castelbomnál fekvő insurgensekkel.

Arra való nézve Május 3-dik napján, jókor reggel előre marsirozott az ármádia, a' második corpus mindenkor annak jobb szárnyán, és Almeda felé fordult, a' 8-ik corpusnak egy osztálya azon falnak bal oldala felé, a' 6-ik corpus pedig az ármádia jobb szárnya felé, és Espejából Fuentes d'Onnoróba ment. — Az én planomom a' volt, hogy az ellenség jobb szárnyát nagy erővel meg támadhassam, és a' Castelbomi egyességet elfoglalhassam. Ahoz képest az alatt, míg a' 2-ik és 9-ik corpus, és a' 8-ik corpusnak egy osztálya az ellenséget szemén tartotta, én magam a' 6-ik corpussal az ellenség jobb szárnya ellen mentem, annak hátúljáró seregét üzőbe vettem, és leg nagyobb részét Fuentes d'Onnorig hatrább verettem.

Reménységem lévén annak elfoglalásához, és megtartásához, arra tööttem, és könnyen meg is vettem, de mivel az Anglus Generál ezen fontos helynek elfoglaltatása által magát a' több seregektől egészen el vágattatni érzette, több hadi népet vont magához, és ismét vissza vette azon helységet. — A' Generál *Ferny* osztály serege, melly ezen dologban foglalatoskodott, újban kiűzte onnan az ellenséget, de ismét el veszette azt. Végtére minekutánna azon helységet hol meg vettem, hol elvesztették volna a' Frantzia hadi seregek, négy tartalék batallionnal újban meg vétette azt Marsal *Massena*, és a' békövetkezett éjjel annak nagyobb részét meg is tartotta.

Május 4-ik napján, a' nap fel kelése után

mingyárt ismét próbát tett annak elvételére az ellenség, de akkor is vissza veretett. Ekkor azon helységnek, tudniillik Fuentes d'Onnoronak minden abba vivó útjait, a' körülbelöl fekvő kösziklákát bétöltötte hadi néppel, és mindenféle eszközök által igyekezett azon helységnek megtartását nehezíteni. Ezt látván Marsal *Massena*, és azt is, hogy a' Frantzia ármádiának kevés haszna lenne abból, ismét újabb rendelkezéseket tette az ellenségnek megtámadására, szorgalmasan meg kémléltette annak jobb és bal szárnyát, mellyeket lovasság, és tartománybéli katonaság által védelmeztetett. Látván, hogy *Nave de Avel*, és *Pozobello* közt alkalmas mezőség legyen, az ármadiát oda vezette, estve a' parantsolatokat kiadta, s egész éjjel marsirozott.

Május 5-ik napján viradtakor már talpon állott az ármádia. A' 6-ik corpusnak első és második osztálya, a' 8-ik corpus 2-ik osztályával *Pozobello* előtt állott. A' Frantzia lovas seregek a' Gen. *Montbrun* vezérlése alatt, a' gyalogság bal szárnyát fedezték. Ezek az ellenség jobb szárnya ellen ki állított hadi seregek arra valók voltak, hogy őket meg kerüllyék, s helyekből ki mozdítsak. A' 6-ik corpusnak 3-ik osztály serege, melly Fuentes d'Onnoro egy részének még birtokában vólt, olly rendelést vett, hogy azt ismét meg támadja, és a' 9-ik corpussal, melly hátról tartalék gyanánt vólt, a' közép pontot formálta. Az armádia jobb szárnyán a' 2-ik corpus állott, mellynek első osztálya *Alamedához* támaszkodott, 2-ik osztálya pedig ezen helység és Fuentes d'Onnoro közt állitatott ki. — Ezek a' corpusok olly parantsolatot vettek, hogy apró

tsatazásaik által az ármádia nagy mozdulásait segélyék, és olly fordulásokot tégyenek, hogy avval magokat a' szerént, a' mint az ellenség fekvését elfoglalhatták, egyesíthessék. — *Folytatását a' jövő posta napon.*

Megújított Tudósítás a' Harangöntőműhelyemnek általtételéről.

Mivel, kiváltképen a' tavulról jövők, engedmet az előbbeni, 10 esztendőig birt, 's a' Hatvani és Ketskeméti kapu között az Ország úton helyheztetett lakásomon keresnek, tehát szükségesnek tartom a' tisztelt Publikumnak azon jelentésemet megújítani, hogy már két esztendő előtt az egész Harangöntő Műhelyemmel a' Theresia városban lévő tulajdon házamba által költöztem, melly a' Hatvani kapun kívül, a' Fehér Lónak általellenében, a' deszkával békerített fundusok megett a' Sipos, és Nagy kereszt útza között Nro. 222. vagyon. A' hol is kész vagyok minden kissebb, vagy nagyobb munkáknak felváltására, mellyek a' Harangöntő Mesterséghez némünémüképen tartozhatnak. Egyszersmind azon illendő jelentést teszem, hogy nálam most is készen találtnak külömbféle nagyságú Harangok a' legkissebektől fogva egész 6 mázsásig. Ezek igaz érczből, 's olly gondal készültek, hogy joságok éránt a' kezességet magamra vállalom. Vannak nálam tiszta Sárga Rézből készült tartos külömbféle kúthoz való munkák, mozsarak, kengyelek, téglázók, kissebb, nagyobb gyertyatartók s. a. t. Azt ígérem, hogy az idő környűllásaihoz, 's az eladandó tárgyak mivoltához képest igyekezem mindennek illendő árát szabni. Pesten Május 15-en 1811.

*Eberhard Henrik
Harangöntő Polgár.*

D. D. S.